

PÁ~ES HORY, PÁ~ES DOLY â€“ BULHARSKO A Å~ECKO - IV.

ÅšterÅ½, 23 Å™Å-jen 2007

Nakonec všechno dobÅ™e dopadlo - po delším pÅ™ejíšdĀ›ní sem-tam po mĀ›stĀ› koneĀ›nĀ› nacházíme vší. Z hlavní silnice pak brzy odbošujeme na obec Rila, kde zastavujeme u malé benzínky. Nafta tu nestojí ani euro a ještĀ› nám ji sami natankují. Odtud uš po nezvykle kvalitní vozovce vjíšdíme do pÅ™edhĀ›Ā™í Rily vstĀ™íc novš zĀ›itkĀ™m.

Na horizontu se nám zašinají odhalovat první vrcholky rílských velikánĀ™. Rila je nejvyší bulharské pohoší a jedná se o pomĀ›nĀ› slošitý horský komplex. Je zde plno ledovcových jezer s horskými potoky a pramení tu Ā™eky Iskar, Marica, Mesta a pÅ™ítoky Strumy. HĀ™bety hor pokrývají jehliĀ›naté lesy, ve výších polohách kleĀ›, vrcholky štítĀ™ jsou uš pak jen skalnaté. TĀ™ polovinu pohoĀ™í zaujímá Národní park Rila, zalošený v roce 1992, který pyšní spoustou turistických tras a sítí chat, které byly postaveny ještĀ› v dobách komunismu. Místa jsou vybudována i tzv. zaslony, jednoduché pÅ™ístĀ™ešky bez vybavení a údrĀ›by, které mohou vyušit turisté v nouzi pro pÅ™ípadný nocleh. Z mĀ›steĀ›ka Rily projíšdíme hustými vysokými lesy, aš dorazíme pÅ™ímo k Rílskému monastýru, úzkém údolí Rílské Ā™eky ve výšce 1147m. Byl zalošen poustevníkem sv. Ivanem Rílským v 9.století n.l. a je nejvĀ›tším a nejslavnĀ›jším klášterem v Bulharsku. V roce 1343 jej makedonský vladyka Chrelju pÅ™estavĀ›l na pevnost a doplnil kostelem SvĀ›ta bogorodica (Panna Marie). PÅ™ímo pÅ™ed branami kláštera je parkovištĀ›, ale my zastavujeme o kousek níš na odstavné ploše, kde se parkovné nevybírÁ, a kde nám auto „hlídají" krásy pasoucí se na škarpĀ› u silnice. Krom nás tu stojí i nĀ›kolik dalších aut a potkááme se tu dokonce se skupinkou JaponcĀ™, kteĀ™í se s námi dávají do Ā™eĀ›i. K bošímu stánku je to odsud asi je 200 metrĀ™ chĀ™e do mírného kopeĀ›ka. Vstup do kláštera je zdarma, platí se pouze za návštĀ›vu východního kĀ™ídla monastýru, postaveného aš v roce 1961, které slouší jako prostory k vystavování klášterních pÅ™edmĀ›tĀ™, zapsaných na seznam svĀ›tového kulturního dědictví UNESCO. Nejsm zrovna milovníkem kostelĀ™, kaplí a klášterĀ™ a jejich duchovno i movité bohatství mĀ› nikdy nedokázalo oslovit. Kdyš jsem ale vidĀ›la Rílský monastýr na fotografiích, Ā™íkala jsem si, Ā™e tohle bude nĀ›co naprosto impozantního a bude stát za to si klášter prohlédnout. Ā½ádná fotografie však nedokáše vystihnout, co nyní ve skuteĀ›nosti vidíme. Nelze to totiš ani poĀ™ádnĀ› popsat slovy. Kdyš napíšu, Ā™e pÅ™ed sebou vidíme komplex historických budov, za kterými vyĀ›nívají vrcholky hor, tĀ›Ā™ nĀ›kdo mĀ›Ā™e pÅ™edstavit tu nádheru, kterou pomalu ani nejsme schopni vstĀ™ebat. Klášter je obehnaný ršzdmi, které mu dodávají vzhled tvrze, kdyš ale vstoupíme klenutou branou, tento dojem se vytratí. Jen tak tu stojíme na nádvoĀ™í a s nĀ›mým úšasem se rozhlíšíme kolem sebe. Klášter je mnohoúhelníková stavba, uprostĀ™ed s nádvošem se zvonicí a kostelem. Nosný systém celého kláštera tvoĀ™í kámen, ale vše ostatní (podlahy, stropy, schody) je ze dĀ™eva a tyto dĀ™evĀ›né díly jsou pomalovány barvami. Na vyzdívaných prvcích jsou rĀ›zné fresky a malby se scénami z venkovského Ā›ívota a výjevy z bible. Klenba kolem vydlášného dvora podpírá Ā™adu mnišských kobeš Po prvotním velkém dojmu si klášter prohlíšíme zblízka dĀ™kladnĀ›ji. StĀ™edem celého komplexu je kostel, jedná se o trojlodní baziliku, kopulemi zaklenutou stavbu. Na výstavbĀ› kostela se podíleli tehdeší místĀ™í bulharského stavitelství, malíĀ™ství a dĀ™evoĀ™ezby. Interiér kostela zdobí nádherné fresky a pozlacený ikonostas (oltĀ™stĀ›na) s 36 postavami. V chrámu se také ukrývá hrob posledního bulharského cara Borise III.. Kolem kostela je kopulemi zakrytý ohoz, který je tĀ™ nádhernĀ› vyzdoben velkým mnošstvím fresek. Jsou zde malovány celé výjevy z Bible jako obrázkový pĀ™íběh.

Dojem z klášteru je pro všechny úšasný aš do té doby, neš se Terka z návštĀ›vy toalety. Kdyš totiš poprvé ve svém mladém Ā›ivotĀ› uvidí turecký záchod, s naprostou hrĀ›zou a zdĀ›ením ve svých modrých kukadlech vybíhá odtamtud ven se slovy, Ā™e to se radši „po.....". Naprosto zhnusena pak dodává: „Co to je vĀ›bec za národ, kdyš nemají ani normální záchody?" My ostatní si z ní utahujeme a máme legraci ze zhýškanosti a rozcapenosti postkomunistické generace. Terka pak na nás vyzvídá, jakým zpĀ™sobem se takový záchod poušívá, a jak lze docílit správné trefy (konkrétnĀ› pĀ™í vykonávání velké potĀ™eby) do pomĀ›nĀ› úzkého otvoru. ZapĀ™ádáme na toto delikátní téma obšírný rozhovor a pĀ™edkládáme rĀ›zné varianty procesu vymĀ›ování. SamozĀ™ejmĀ› Ā™e se u toho dost nachechtáme, nejvíc pak Terce, která zašiná hekat, Ā™ to nevydrĀ™í. Nakonec se nĀ›jakým záhadným zpĀ™sobem zašpuntuje a má na chvíli klid. Protoše prohlídku monastýru uš máme za sebou, uchylujeme se k odjezdu. V klášteru lze sice pĀ™espat (za 20 EU za osobu), my jsme si ale na cestĀ› kousek pĀ™ed klášterem všimlí ukazatele na kemp, a tak máme v plánu pĀ™eĀ›kat dnešní noc právĀ› tam. Sjíšdíme podle šipky ze silnice a pĀ™íjíšdíme na louku, kde není nic jiného neš jakési betonové základě o kousek dál starý polorozboĀ™ený dĀ™m s vytluĀ›enými okny, silnĀ› pĀ™ipomínající ten z filmu Blairwitch... (pokraĀ›ování zítra) Míša z Humplu, cestovatelka n. v. n.